

1. Úvod

Sebevražda jako jednotlivá událost i jako společenský jev vzbuzuje velký zájem a pozornost v různých sférách – jak v bezprostředním okolí sebevraha, tak v širší části společnosti, zejména pokud je sebevrahem osoba známá. Také ve sdělovacích prostředcích je o tuto problematiku velký zájem, o čemž svědčí časté příspěvky, zejména v tisku. Na Český statistický úřad jsou vznášeny různé dotazy vztahující se k sebevraždám, mnohdy i na údaje, které v podkladovém zdroji, ze kterého úřad informace čerpá, nejsou. Jedná se např. o motivy sebevraždy, místo jejího provedení, četnost existence dopisu „na rozloučenou“, apod.

Podstatný je však zájem vědy o tuto problematiku a to z různých hledisek: lékařského, psychologického, filosofického, sociologického, apod. Jako jedna dílčí část základních složek přirozeného pohybu obyvatelstva, to je úmrtnosti, je sebevražednost předmětem zkoumání demografie, sleduje ji i geografie. Také náboženství zaujímá k tomuto fenoménu svůj postoj.

Definice sebevraždy je u různých autorů a v historickém vývoji různá. Většina definic ze starších i soudobých prací o sebevraždách se shoduje na dvou podstatných znacích sebevražedného jednání: dobrovolný úmysl jedince ukončit svůj život a cílevědomě zaměřené jednání vedoucí ke smrti. Sebevražda je tedy vědomé a úmyslné ukončení vlastního života.

Český statistický úřad poskytuje touto publikací analýzu statistických dat o sebevraždách v České republice za období roků 2001-2005 a zároveň také dlouhodobější časovou řadu základních i dílčích údajů, které umožní i jiné propočty a tedy i pohledy na tuto problematiku. Pro případné zájemce umožňuje databáze Českého statistického úřadu další, podrobnější kombinace údajů.

Český statistický úřad analýzu sebevražd vydává pravidelně vždy po uplynulém pětiletém období. V této publikaci je nově zařazeno srovnání se Slovenskem a to v převážné většině údajů za období od roku 1994.